

МІНІСТЕРСТВО
РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ,
ТОРГІВЛІ ТА СІЛЬСЬКОГО
ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ

МІНІСТЕРСТВО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ, ТОРГІВЛІ ТА СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ

Рада молодих учених
Миронівський інститут пшениці імені В. М. Ремесла
Український інститут експертизи сортів рослин

Селекція, генетика та технології вирощування сіськогосподарських культур

Матеріали
IX Міжнародної науково-практичної конференції
молодих вчених і спеціалістів

(23 квітня 2021 р., с. Центральне)

УДК 633.358

Колосовська В.В., кандидат геогр. наук, асистент
Одеський державний екологічний університет
E-mail: v.kolosv@ukr.net

ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ ПОГОДНИХ УМОВ НА ФОРМУВАННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ ГОРОХУ В ПОЛІССІ УКРАЇНИ

Горох – одна з основних перспективних сільськогосподарських культур, що вирощуються на території України. Горох підвищує родючість ґрунту та врожайність наступних після них культур у сівозміні, завдяки фіксації азоту з повітря. Середня урожайність гороху в Україні 24 ц/га. За останні роки в Житомирській області було зібрано найвищі врожаї гороху 36 ц/га (2018 р.), 32 ц/га (2019 р.). *Методи дослідження:* статистичні методи. За методом гармонійних ваг нами було проведено аналіз тенденції часових рядів урожаю гороху в Поліссі (на прикладі Житомирської області). Для аналізу динаміки ми розглядали період 1990-2019 рр., використовуючи щорічні середньообласні дані урожайності гороху.

В Житомирській області в середньому за період 1990 – 2019 рр. урожай гороху склав 18,6 ц/га. У 2018 році був зібраний максимальний за цей період урожай – 36,1 ц/га, а в 2000 році – найменший за розрахунковий період урожай – 6,0 ц/га. Тенденція урожайності гороху позитивна та складає 1,0 ц/га.

У період з 1998 по 2000 рр. спостерігалось різке зниження рівня урожаю. В цілому на території Житомирської області негативних відхилень врожаїв від лінії тренду спостерігалось в 12 роках, а позитивних – в 18 роках.

Зміну рівнів часового ряду характеризують абсолютний приріст та темп зростання. Абсолютний приріст тенденції урожайності (ц/га) характеризує знак і величину приросту тенден-

ції по п'ятиріччям. Максимальні значення абсолютного приросту тенденції врожайності гороху спостерігались в шостій п'ятирічці (2015-2019 рр.) і становили 7,2 ц/га. В цей же період спостерігаються і максимальні значення темпу зростання урожайності, які складають 133,5%.

Мінімальні значення абсолютного приросту тенденції урожайності спостерігались в першому-другому п'ятиріччі -3,5 – (-1,2) ц/га. Значення темпу зростання тенденції врожайності в цей же період були мінімальними та коливалися в межах 82,7 – 92,4%.

Об'єктивне визначення тенденції середньо-обласної врожайності гороху та виявлення особливості в динаміці врожайності гороху на даній території за період 1990-2019 рр. вказує на різний її характер. Сповільнення тенденції врожайності гороху в період 1990-1999 рр., можна пояснити впливом на сільськогосподарське виробництво несприятливих погодних умов.

В результаті виконаного дослідження визначено, що найбільший приріст тенденції урожайності гороху був в період 2015-2019 рр. Досліджено особливості розподілу можливих урожаїв гороху різної забезпеченості. Найвищі урожаї гороху величиною 36,1 ц/га отримують з ймовірністю 10% - раз в десять років, урожаї гороху величиною 16,5 ц/га отримують з ймовірністю 50% - 5 разів в десять років, 14,5 ц/га – отримують з ймовірністю 80%, 8 разів в десять років, і тільки 6 ц/га можна отримати кожного року.

УДК 633.352

Колосовська В.В., кандидат геогр. наук, асистент кафедри агрометеорології та агроекології
Вольвач О.В., кандидат геогр. наук, доцент кафедри агрометеорології та агроекології
Одеський державний екологічний університет
E-mail: v.kolosv@ukr.net

ОЦІНКА АГРОЕКОЛОГІЧНИХ УМОВ ВИРОЩУВАННЯ ВИКИ ЯРОЇ В ВІННИЦЬКІЙ ОБЛАСТІ

В сільському господарстві залишається проблема щодо збільшення виробництва рослинного білка. Найважливішим та найбільшим джерелом білка є зернобобові культури. Потенціал продуктивності вики складає близько 4,0-5,0 т/га зерна. Однак, площі її посіву у зв'язку з низькою урожайністю зерна скорочуються, інтерес до цієї культури втрачається, недостатньо вивчаються елементи технології, процеси росту і розвитку культур. За сучасної технології вирощування посівів вики, можна збільшити урожай культури на 15-30%.

Мета досліджень: агроекологічна оцінка умов вирощування вики ярої стосовно території

Вінницької області. Агроекологічна оцінка виконувалась за методом Медведєва В.В., який базується на таких критеріях: оптимальні умови, допустимі та недопустимі умови.

Перший рівень характеризується оптимальними умовами, тобто можливо отримати найвищі екологічно чисті врожаї. Другий рівень характеризується задовільними умовами, це означає що є загроза зниження врожайності на 25-30%. Третій рівень відповідає незадовільним умовам, так як є загроза зниження врожайності до 50%.

В основу агроекологічної оцінки покладено принцип екологічного співвідношення параметрів